

Zoals gesproken is
door de profeet
Jeremia...

Mattheüs 27:9-10

Zoals gesproken is
door de profeet
Jeremia...

Mattheüs 27:9-10

Hans van de Lagemaat

Schrijver: Hans van de Lagemaat

ISBN: 9789463981651

© Hans van de Lagemaat

Inhoud

1	Inleiding.....	5
2	De probleemstelling.....	7
3	Judas.....	13
4	De akker in Zacharia.....	16
5	De dertig zilverlingen.....	20
6	De gevers van het zilver.....	25
7	Werpen.....	28
8	De pottenbakker.....	32
9	De zilversmid.....	39
10	Nog een keer het probleem.....	43
11	Citaten en verwijzingen.....	46
12	Verschil in persoon.....	51
13	Zoals de Heere mij bevolen heeft.....	55
14	Het gebed van Jeremia.....	60
15	Het kopen van een akker voor zilver.....	64
16	De akker van de pottenbakker.....	69
17	De waarde van de Geschatte.....	71
18	Dertig zilveren penningen.....	77
19	Het kopen van akkers.....	82
20	Mattheüs en de profeten.....	87
21	Een verzegeld boek.....	97

1 Inleiding

In dit boekje bespreek ik Mattheüs 27:9, 10. Veel van de inhoud hiervan heb ik ontleend aan het werk van David Johnston. Zijn werk 'A Treatise on the Authorship of Ecclesiastes'¹ eindigt hij met een verhandeling over deze twee verzen.

Zijn verhandeling is erg technisch en verwijst noodzakelijkerwijs veel naar het Hebreeuws en het Grieks. Ik heb geprobeerd dit boekje zo te schrijven dat het ook zonder deze kennis van de Bijbelse talen goed te volgen is. Als ik naar het Hebreeuws en Grieks verwijs gebruik ik niet het oorspronkelijke schrift, maar gebruik ik een klankoverzetting die niet wetenschappelijk, maar wel voor iedereen te begrijpen is.

Mattheüs 27:9 en 10 vormden voor mij al jarenlang een probleem. Mattheüs citeert namelijk Jeremia, maar het lijkt erop dat wat hij schrijft helemaal niet in Jeremia terug te vinden is. Een deel van de tekst lijkt juist uit Zacharia te komen. Bij het lezen van de verhandeling van David Johnston vielen de puzzelstukjes op hun plaats.

Ik weet dat ik niet de enige ben met deze vragen over dit tekstgedeelte. Om die reden heb ik dit boekje geschreven, zodat iemand die het Engels niet machtig is, en wie de Bijbelse talen ook wat afschrikken, toch kennis te laten maken met de oplossing van datgene wat ik jarenlang als een vraagstuk heb gezien.

Ik volg het werk van Johnston natuurlijk niet woord voor woord. Bovendien geef ik interpretaties die in het werk van Johnston niet voorkomen. Hiermee wil ik zeggen dat de inhoud van dit boekje geheel en al voor mijn eigen rekening komt. Zij die ook geïnteresseerd zijn naar wat meer details en verwijzingen naar

---

¹ Een verhandeling over het schrijverschap van Prediker.

andere bronnen en verklaarders uit voorgaande eeuwen, verwijst ik naar het werk van David Johnston zelf. Het is genaamd 'A Dissertation on that which was spoken through Jeremiah the prophet, as quoted in Mathew 27:9, 10.'

Dit werk is online te vinden.

2 De probleemstelling

'Toen is vervuld wat gesproken is door de profeet Jeremia: En zij hebben de dertig zilveren penningen genomen, de waarde van de Geschatte, Die zij geschat hadden uit de Israëlieten, en zij hebben die gegeven voor de akker van de pottenbakker, zoals de Heere mij bevolen heeft.' (Mat. 27:9, 10).

Toen is vervuld wat gesproken is door de profeet Jeremia. We verwachten nu een citaat uit het Bijbelboek Jeremia, maar als we het citaat dat Mattheüs ons geeft als uitgangspunt nemen, gaan we tevergeefs op zoek in Jeremia om dezelfde woorden terug te vinden. Zo lijkt het.

Dit is niet zomaar een probleem. De Bijbelkritiek heeft hier al snel een oordeel over klaar en gebruikt het als een van de argumenten om de woordelijke inspiratie van de Bijbel te kunnen ontkennen.

Sommigen zeggen dat Mattheüs uit zijn hoofd een andere profeet citeerde en hierbij een foutje maakte. Dat is niet veel anders dan te ontkennen dat de Heilige Geest (en niet Mattheüs) de Schrijver is van dit Evangelie.

Weer anderen beschouwen 'Jeremia' als een heel vroege overschrijffout. In de originele tekst zou niet 'Jeremia' hebben gestaan, maar 'Zacharia'. Mattheüs zou dus 'Zacharia' hebben opgeschreven en dat zou dan het geïnspireerde woord zijn. Latere overschrijvers zouden de tekst hebben veranderd en 'Jeremia' in plaats van 'Zacharia' hebben geschreven.

Ik ben er verre van om te ontkennen dat er in onze tekst op die manier foutjes geslopen zouden kunnen zijn, maar daar is in dit geval in de handschriften geen enkele aanwijzing voor te vinden. Het zou ook geen logische keuze van een overschrijver zijn om Zacharia te veranderen in Jeremia. De woorden zijn immers niet te

vinden in deze laatste profeet? Deze oplossing is niet veel meer dan een noodsprong.

Een tamelijk eenvoudige oplossing krijgen we als we zeggen dat er nergens staat dat Jeremia deze woorden heeft **geschreven**. 'Toen is vervuld wat is **gesproken** door de profeet Jeremia.' 'Gesproken' is niet hetzelfde als 'geschreven'. Iets wat geschreven is, is waarschijnlijk ook gesproken. Andersom hoeft dat zeker niet waar te zijn. Iets wat gesproken is, hoeft helemaal niet opgeschreven te zijn.

Met deze 'oplossing' heb ik het zelf jarenlang kunnen doen, hoewel ik wel beseftte dat dit een wat erg simpele voorstelling van zaken was. Het is duidelijk dat Mattheüs Jeremia citeert en dat hij daarmee een feit weergeeft dat te controleren is. Om die reden citeerde hij de Schrift. Iets te citeren waarvan je zelf zegt dat iemand het heeft gesproken zonder dat je daar zelf bij bent geweest, is geen enkel bewijs dat die woorden echt zo gesproken zijn. Mattheüs citeert met een doel. Hij wil de Schriften van Israël laten spreken. Met dat in het achterhoofd is het een allerm minst bevredigende oplossing om te zeggen dat Jeremia de geciteerde woorden gesproken heeft en niet geschreven. Het is geen echte oplossing.

Voor de suggestie dat Jeremia nog meer geschreven heeft en dat Mattheüs daar inzage in had, maar dat die geschriften sindsdien verloren zijn gegaan, is geen enkel bewijs. Het is in lijn met alle voorgaande suggesties. Het laat een gevoel achter dat er ergens iets nog niet klopt en het doet tekort aan de inspiratie van de Bijbel.

Ik noemde net ook al de naam van Zacharia. Een overschrijver zou 'Zacharia' bewust hebben veranderd in 'Jeremia'. Een andere oplossing, in combinatie met een van de voorgaande, zou zijn dat Jeremia de woorden heeft gesproken, maar dat Zacharia de woorden zou hebben opgeschreven. Mattheüs zou dus de

woorden citeren uit het boek Zacharia, maar ze zouden gesproken woorden zijn door de profeet Jeremia.

Dit voelt al wat beter. Dat betekent dus in elk geval dat we de woorden die Mattheüs citeert terug kunnen vinden in de Tenach, met name in het boek Zacharia. Veel Bijbels die tekstverwijzingen in de kanttekeningen of in de voetnoten hebben staan, verwijzen naar Zacharia 11.

‘Maar de HEERE zei tegen Mij: Werp dat de pottenbakker toe – een mooie prijs waarop Ik door hen geschat ben! Daarop nam Ik de dertig zilverstukken en wierp ze in het huis van de HEERE de pottenbakker toe.’ (Zach. 11:13).

We zien hier de pottenbakker en de dertig zilverstukken. Deze geldstukken werden in het huis van de Heere geworpen. Dat is in overeenstemming met de aanleiding van het citaat van Mattheüs. Judas deed namelijk hetzelfde, nadat hij zijn bedriegersloon had ontvangen.

‘Toen Judas, die Hem verraden had, zag dat Hij veroordeeld was, kreeg hij berouw en hij bracht de dertig zilveren penningen bij de overpriesters en de oudsten terug en zei: Ik heb gezondigd, want ik heb onschuldig bloed verraden! Maar zij zeiden: Wat gaat ons dat aan? U moet maar zien. En nadat hij de zilveren penningen de tempel in gegooid had, vertrok hij. Hij ging heen en hing zich op.’ (Mat. 27:3-5).

Er lijkt dus overeenstemming genoeg tussen het citaat van Mattheüs en de woorden van Zacharia. Maar laten we ze eens even naast elkaar zetten.